

Politikai
röpiratok.

147.

147

1310

2002

004 6003 819 936

RÖPIRAT

A MAGYAR NEMZETI LOBOGÓ MEGGYALÁZÁSÁBÓL
FOLYOMÁNYOZOTT

SEEMANN LIESZKOVSZKY-FÉLE

PÁRBAJ ÜGYRE VONATKOZÓLAG.

IRTA:

LIESZKOVSZKY JÓZSEF.

v

9.

Ára 20 kr.

1881.

PROPIETAT

JOHANNES LIEBOWITZKY & CO. HANNOVER
KÖNIGLICHES VERLAGSWESSEN

JOHANNES LIEBOWITZKY & CO.

HANNOVER

LIEBOWITZKY & CO.

1881

1881

I.

Ama nagy tenger zajló hullámaiban mit Rousseau szerint átkos társadalomnak neveznek, személyem kisebb egy csep parányánál; s ez igazságnak érzete annyira él bennem, hogy jelen röpiratom során a tárgyalandó kérdés személyi oldalától egészen eltekinteni akarnék, ámde a dolog a személylyel szervesen függ össze — és nem tehetem. Demonstralom tehát, hogy jelen röpirat megírásánál személyi tekintetek nem vezérelnek, e szempontból érdekeim nincsenek s csak egy gondolat bánt és gyötör, s ez az, hogy annak idejében széles e hazában csak alig akadt egy-két ember, ki a meggyalázott nemzeti becsület szentségének tántoríthatlan megbosszulója óhajtott volna lenni, kit róka csapások útjából ki nem terelhettek; kiket fiskális természetű kifogások el nem vakítottak s ezen a tett mezejére lépő kevesek egyike is a világ szemében olyanként amlaltatott, mint ki a legszentebb ügy oltalmazására dlete oda dobása mellett sem lehet hivatott.

Nem kérдем senkitől jogosult vagyok-e a vádra mit fennebb hangoztatni igaz elég merész valék, — meg elégszem azzal, ha e tekintetben szabad akaratomnak kifejezést adhatok — és vádat, ha kell ezerszer ismétlem, tudjam bár, hogy az elitelt én leszek. Mert nincs a művelt világnak nemzete, mely egy oly sérelem érzetét egyedül példás bátorsággal hangoztatott hírlapi demonstratiók gyász dannája mellett zokogva temetne lelkébe, nincs mely magán jogos bosszút ne tudna állani, ha másként nem a természet jog alapjára helyezkedve: — csupán a magyar nemzet hazájában történhetik az meg, hogy idegen ellemek a nemzeti becsület érzet bálványát ha kell posványba döntik s dönthetik anélkül, hogy megtorlástól retteghetnének.

Igaz ugyan, hogy hazánk az 1867-iki gyászos kiegyezés óta az álladalmi és politikai képtelenségek hazája; alakulatai mind meg annyi freskok és komikumok, miknek megértése csak a phantázia erejével történhetik, mint akár a szárnyas ló képzetének megismerése, ámde mind ez nem gátolná és illetve nem zárná ki, hogy a nemzeti önérzet ereje egyes kérdések elintézésénél nálunk is és pedig feltétlenül érvényesüljön. Ilyen kérdést képeznek pedig többek között és pedig első vonalban a nemzeti becsület érzet sérelméhez kötött azon kérdések is, melyek a nemzeti önérzetet a legmélyebben érintik. Ily kérdések megoldásánál a legparányibb népek is határtalan intoleranciával járnak el, mely igazságnak mai korunk-

ban szakadatlan példáit észlelhetjük; s mit teszünk mi? A fokost egyszer-kétszer megforgatjuk, azzal saját fejünket beveretjük, aztán szépen napi rendre térünk, mely nem más, mint százados életünk birka türelme loyalis irányának továbbfejlesztése; a többit hagyjuk a hírlapírókra, tegyék meg ők kevesen tollal azt, mit mindnyájunknak, ha kell karddal a kézben kellene megtennünk; s ha akad egy, ki elég merész igazságot és elégtételt követelni, elmegyünk az ellenség táborába, lelkünket eladjuk az ördögnek s őt szolgálva saját kezünkkel öljük meg az egyet is, egyik ezért, a másik azért; s hogy az adott esetben, miért egész biztonsággal nem tudom, de azt az egyet igenis tudom, hogy Magyarország védaszszonya előtt nem fognának tudni oly indokot felhozni, mely őket a kárhozattól megmentse, mert hiszen a kongó rengetegeiben tanyázó vadember leborulva tiszteli társát; ki törzse érdekének megvédése, vagy szenvedett sérelmei megbosszulására emeli fegyverét, Magyarország nemes gyermekei azonban utjába állnak annak, ki elég merész a közös anya védelmére kelni, s ha nyíltan meg nem támadhatják, megtámadják orvul alatomosan, s elég nagylelkűek a kegyelem döfésről is gondoskodni. Az ember hajlandó elhinni, hogy az erkölcs létezők is csak érzéki vagy értelmi csalódások szüleményei s hogy a legszentebb érzet is pszichológiai hazugság, állandó qualificatio nélkül.

Magyarország nemes gyermekei kisütik, hogy az ki táp-anyjuk sérelmének megbosszulására tör, nem lehet becsületes ember s nem lehet méltó arra, hogy ellenétől elégtételt követeljen, az ellenség pedig jóízűen kaczag, tombol a fölötti örömeiben, hogy maguk a magyarok konstatálják, hogy Magyarországon a legszentebb magyar ügy csak szennyes kezek által védelmeztetik; s ismétlem ez a gondolat és tudat az, mely éjjel-nappal gyötör s nyugodnom nem hagy, s mely állapot lehető enyhítése jelen röpirat megírásának indoka. Törekvésem megmutatni, hogy alatomosan, orvul, gazul bántak el velem, — s hogy a szent ügy védelmét bár mint gyarló ember, de szenytelen multtal, tisztos jelennel s a legönzetlenebb törekvéssel vezéreltetve karoltam fel, más czatt nem ösmerve, mint megölni azt, ki hazám becsületét oly érzékenyen megtámadta, vagy általa megöletni, hogy így s gyalázatnak vagy megbosszulója legyek, vagy életanuja ne legyek. Magamat éreztem nemzetemben vérig sértve, s ha a kérdés általános jellegét elejtem fentartottam volna azt feltétlenül ön sérelmemre tekintettel is. — Nemzetem ügye az én ügyem volt. No de végre is elestem s volt alkalmam meggyőződni, hogy ezt látva orgyilkosaim magok is megborzadtak attól, amit tettek. Elestemre következtek a nyilvános megtámadások, kiki úgy fogván fel a dolgot, amint az a szem előtt jelenkezett, hódolva az alaki igazságnak, csak én és legközelebbi barátaim tudtuk és szenvedtünk azon borzasztó tudat.

hatása alatt, hogy itt az anyagi igazság áldozatul esett. Nem opponálhattam, ezt akkori helyzetem és körülményeim meg nem engedték; s hallgatásom többek előtt a vádak elismerése jeleül vétetett; — mi alatt én arról gondolkodtam, hogy lehet-e ily helyzetet tovább is elviselni avagy nem lenne inkább erkölcsi kötelességem a colossussal küzdelemre szállani.

* * *

Tudom, hogy a közvélemény meggyőzése a lehetetlenek közzé tartozik; érzem, hogy szavaim gyengék, de fellemelem azt, mert tartozom azzal az ügynek, melynek rabszolgája kívántam lenni.

II.

Ertesülve a sérelemről, mely a magyar zászlón elkövetett — némi gondolkodás után a megtorlási eszközök felett, hivatalom író asztalától felállottam, mit sem törődve azzal, hogy esetleg oda többé vissza nem ülhetek. Segédek után néztem, mely célból többekhez fordultam, s csak két napi szakadatlan lóvás futás után jöttem eredményhez, midőn Dr. Ferlicska Kálmán és Krivácsy József urakhoz fordultam, kik aztán lovagias emberekhez illően fölkérésem szó nélkül elfogadták.

A tárgyalásak ellenfelem segédeivel azonnal folyamatba tetették, mi közben segédeim egyike Dr. Ferlicska Kálmán úr helyzete az ügy elintézésénél tarthatlanná vált, mert a dolog érdemében nezezte úgy az én, mint másik segédem nezeztével ellentétbe került; s miután egy elének terjesztett memorandumát, melyben érvelni igyekezett, hogy ellenfelem az elégtételt részben megadta. részben annak megadását azon nyilatkozata által, hogy a magyar zászlón sérelmet ejteni nem akart s szavai félre értettek: tárgyalanná és illusoriussá lett — el nem fogadtuk sőt e miatt vele elmérgesült discussióba kerültünk: vissza lépett — s helyette az ügyet Novák Gusztáv orsz. gyűlési képviselő ur vette fel. A tárgyalások azzal végződtek, hogy ellenfelem segédei categorice kijelentették, hogy miután képviseltjük gr. Kreith Béla urnak ez ügyben az elégtételt már megadta, ez iránti kérelmem nem teljesíthető vagyis, hogy velem meg nem verekszik. Miről a következő bizonyítványt nyerve:

Nyilatkozat!

Alulírottak Lieszkovszky József ur megbízásából Seemann Alajos alezredes urat — a magyar nemzeti zászlónak általa Egerben történt megsértése miatt védenezünknek azon határozott kijelentésével szöllitottuk fel elégtételadásra, hogy ő tudomással bir ugyan a Seemann Alajos ur segédei által egy előzetes kihívás következtében a lapokban közhírré tett nyilatkozatról; de miután ezzel szemben Eger város képviselő testületének fölterjesztése is fenn áll: ennél fogva az ügynek lovagias utón való elintézését annyival is inkább óhajtja mert

a két ellentétes állítás közzül a Seemann Alajos ur állítását elégtétel gyanánt elfogadni magát nem érzi kötelezve.

Lieszkovszky József urnak e határozott kijelentése mellett tett elégtételadási felhívására, Seemann Alajos alezredes ur nevében és megbízásából Medvey Lajos alezredes és Kähling Eduárd őrnagy urnak kinyilatkoztatták, hogy miután ez ügy már előbb lovagias uton elintézésést nyert — a párbaj útján való további lovagias elégtétel adást e tárgyban véden czük részéről megtagadják.

Azonban kijelentették azt is: hogy Seemann alezredes ur kész bármikor és bármiféle fegyvernemmel elégtételt szolgáltatni, ha azt Lieszkovszky József ur ellene táplált személyes ellenszevből óhajtja.

Mely nyilatkozatra nézve felünk Lieszkovszky József ur kijelentette, hogy ő elégtételt a megsértett magyar lofogó érdekében kért, s miután ez a fennebbiek szerint megtagdatott — személyes ügyre nem szorítkozhatik.

Ekkénti eljárásunkról szóló nyilatkozatunkat Lieszkovszky József urnak mai napon kiadtuk.

Kelt Budapesten, 1880. évi július hó 18. napján.

Krivácsy József 1848/9 honvéd tüzér ezredes és közp. vál. elnök.

Novák Gusztáv 48-as h. százados, országgyűlési képviselő.

Ezen nyilatkozat után több lap hozta azon hirt mintha én, úgy nyilatkoztam volna, hogy: „Eger városának több hitelt adok mint Seemann szavának.“

Megjegyzem, hogy e felfogás tőlen nem származott s annak kifejezést nem is adtam és ugyan sem szó sem írásbelileg mert ha én ellenfeletem hitelt nem érdemlő egyének hiszem, úgy képtelennek tartottam volna őt lovagias elégtételadásra. Ily lovagiatlan kitételre még csak gondolni sem mertem volna még azon időben nem is késtem a fenti nekem tulajdonított nyilatkozatot azonnal rectificálni.

A következő nap vagyis 1880. évi július 10-én, különben örvendetes meglepetésemre, ügyvivőm Krivácsy urtól a következő és elegans modoru levelet kaptam:

T. Lieszkovszky ur!

Arra kértük Önt, hogy az ujságokba ne irkáltassa semmit a mi ezen Seemann-ügyre vonatkozik, annál is inkább, mert az ügy még teljesen bevégezve nem volt, és ime a mi tegnap aláírt nyilatkozatunk után jön az ujságokba egy pár sor, melyben az eljárásunk nem helyeseltetik, és hogy Ön a vizsgálat után megint lépéseket fog tenni

Ebben az egy néhány sorban nem csak mink meg vagyunk sértve, de Seemann is fenyegetve.

Most jövök Medvey alezredestől, a ki nekem azt mondta, hogy:

Seemann a kihívását elfogadván Önnek

kész elégtételt adni a magyar lobogó megsértéseért, miért is felkérem, segédeit 4 órára Medvey alvezredes lakására küldeni. — Sem Novákra, sem reám ne számítson, mert ezen megsértés után mink becsülettel Önt nem képviselhetjük.

Ne mulassza el segédeit 4 órára oda küldeni.

Hazafias szeretettel vagyok barátja

19./7.

Krivácsy.

E levél folytán a lehető legnagyobb zavarba jutottam.

Helyzetem válságossá lett. Segédeim az utolsó pillanatban, midőn a dolog kenyértörésre került, a leglovagiatlanabb és legildomtalanabb módon alaptalanul kovácsolt üres kifogások felemlítése mellett elhagytak. Óriási kötelességemmel szemközt egyedül ellátom, teljesen magamra hagyatva, még ellenfeleim segédei voltak hozzám a leglovagiasabbak 2 óra halasztási kérelmemre a következő levéllel válaszolva.

Euer Wohlgeboren!

Wir haben Ihr geehrtes Schreiben vom heutigen Tage erhalten und beehren uns Ihnen mitzuthellen, dass wir Ihre neuen Herren Vertreter heute um 6 Uhr zu empfangen bereit sind.

Mit aller Hochachtung Euer Wohlgeboren
ergebenster

Ludvig Medvey s. k.
Oberst-Lieutenant

Eduard Kählig s. k.
Major.

Budapest. 19. Juli 1880.

tehát annyi jót tettek velem, hogy zavaromboli kibontakozásomra 2 órai időt engedtek.

Krivácsy ur fenti levelét azon okból idézem, mert e levél a legilletékesebb czáfolata ama mende mondának, mintha most már én lettem volna a kihivott fél és továbbá azért, mert e levél tanúsága szerint, ellenfelem Seemann ur utóvégre is beösmerte, hogy a magyar zászlót megsértette s hogy e tetteért kész elégtételt adni, a mi ismét csak azt igazolja, hogy még mindig én maradtam a kihívó fél és nem Seemann ur, mint ezt több hirlap minden alap nélkül állítani merészelt. Mely helyt megjegyzem, hogy ez idő tájt Deutsch Béla ur ellenem a homályban már vi állást foglalt, jelentkezővén egy magas rangu katonai egyéniség előtt tudtára adván, hogy ő engem megütött s miután nem provocaltam: kihivásra illetve lovagias elégtétel adás követelésére méltó nem lehetek; a jellemtelen vállalkozó azt hitte, hogy hamis feladásáért érdem keresztet kap, tudva azt, hogy sok áruló és muszka vezető kapott ilyet . . . no de talán mint hü osztrák védő még ez is elnyeri dicső érdemeinek méltó jutalmát, ha ugyan már eddig is zsebre nem tette.

Nem engem adott el a hitvány, de eladta annak a hazának az érdekét, mely ugyan nem a Deutschok-é, de melytől

mégis kenyerét lesi. Krivácsy ur levelét idézem továbbá azért is, hogy megmutassam, mily kezekbe tettem le sorsomat, s mily kevésbé támaszkodhattam épen azok erkölcsi erejére, kiknek erejére támaszkodnom a legerősebb jogom lehetett. Ennek czéljából idézem Krivácsy ur még egy másik levelét is, melynek tartalma az utóbbi levél tartalmával egészen ellentétben áll. Egyikben az ügyet befejezettnak korántsem tartja, másikban befejezettnak állítja s ebből akart magának nyulcsapást csinálni, melyre térve a tett pillanatában magamra hagytott. — E levél tartalma a következő:

T. Lieszkovszky ur!

Tegnapi találkozásunk alkalmával Ön azt mondta, hogy én irtam volna, hogy Ön és Seemann közötti ügy be nincs fejezve. — Novák és én az ügyet befejezettnek tekintettük azon perczen, midőn a nyilatkozatot aláírva Önnek azt kézbesítettük, és akkor vége volt Öntől kapott mandatumunknak is.

De Ön nem volt vele megelégedve, mert nyilatkozatunk után oda is írta hogy majd így, majd úgy jár el vele vizsgálat után.

Miután az ellenfél látta a mi nyilatkozatunk után bal-lépését, hogy ezt jóvá tegye bele kapaszkodott abba, hogy Ön nincs megelégedve, és hogy részünkről a párbajt befejezve, a mit nekem segédjei megmondották. — Erre én nekik azt válaszoltam, hogy mi részünkről a párbajt befejezettnek tekintjük, és mink ketten többé részt nem vehetünk, nem tudván Ön lakását, felkértek engemet, hogy azt tudassam Önnel, hogy Seemann kész elégtételt megadni stb.

21./7.

Krivácsy.

Uj segédeim Dr. Prém József és Scheffer László úrak ellenfelem ügyvivőivel egyetértőleg a párbaj szigorú feltételeit 19-én este megállapították; a határidő másnap reggelre határozottatott, az egész éjet átvirasztva, író asztalomtól azon édes tudattal keltem fel, hogy a mai napon (julus 20 án) hazám érdekeinek egy kis szolgálatot fogok tehetni, s életem legboldogabb órája az volt, midőn ott álltam Kirner fegyvergyáros üzleti helyisége előtt, várva annak kinyitására, hogy a pisztolyokat megvásárolhassam, még egy óra és megýünk.

A kocsik készen, az orvos felszerelve várnak. Az óra elmult. Ellenfelem ügyvivői a pisztolyokat visszaadták, czélgomb kell rájuk. Hamarosan meg lett az is, — vissza vittem. Most már menjünk. Nem lehet baj van! a General-Commandó a párbajt meg nem engedi, mert Deutsch Béla stb. stb.

Irtózatossabb szavakat soha nem hallottam. Meg voltam semmisülve.

Átláttam azonnal a gyávaságot és ármányt, s tudni kezdem, mi történik velem és mi történt, hogyan és mi czélből történik. Láttam, hogy pokoli eszköznek kell lennem.

III.

Elhatároztatott, hogy ügyem becsület-bíróság elé lesz viendő.

A becsületbíróság megalakult, megalakításában azonban részt nem vettem, tagjait mindazon által örömmel üdvözöltem, mert bár Füzesséry urra nem számoltam, Kázzonyi urat gyenge embernek ismertem, de Verhovay Gyula és br. Kaas Ivor urak tapintatossága és hazafiasságába feltétlen bizalmat helyeztem; s ha nem tartottam volna attól, hogy a szóvivő szerepét Füzesséry ügyvéd ur veendi át: balsejtelmem egészen elenyészett volna. Tudtam, hogy alattomos gazság az, mi engem beszenyenezhet, de bizodalmat vettem a becsület-bíróság két tagjának függetlensége és erélyességébe, és kezdtem nyugodt lenni.

A becsület-bíróság, nevezett ügyvéd ur lakásán üléseit megkezdvén, először is Deutsch Bélát hallgatta ki azon denuntiójára nézve, hogy ő engem a Privolszky-féle kávéházban 1870. évben megütött volna, s hogy én Deák Ferencz élete elleni összeesküvésnek szerzője lettem volna. Kihallgatta azután Bodogh Lajos könyvkötőt, mire aztán én lettem beidéztve, s következőkre megkérdezve: Ismerem-e Deutsch Bélát, ismerem-e Bodogh Lajost? mire igennel válaszoltam; kérdezték továbbá, ismerem-e Juhász pénzügyi biztost és Bakost? Mire azt feleltem, hogy: nem! Bakos nevezetű egyénnel azonban mint II-ik normalista laktam, ki azonban már régen meghalt.

Mire kiküldöttek. Ennyiből állott egész kihallgatásom, melyről minden utógondolat nélkül távoztam el. A becsület bíróság is feloszlott s hozzá látott helyben maradva a dinum dánumhoz. A rézsarkantysus sárga papagájtollas vitéznek nagy kedve telt az aranygalléros Waffen-rokkos urak látásán.

Nem is volna szép, ha egy honvéd-százados másként cselekednék! Én meg lakásomra térve, két álmatlan éj után fejeimet nyugodtan hajtottam vánkosomra s még nyugodtabb álmra szenderültem, melyből kétségbeejtő hajnalra viradtam, felriasztva barátaim s jóakaróim által, egyik a másiknak adta kezébe ajtóm kilincsét egy-egy csomó hirlappal a kézben, a hirlapok közölték Bodogh Lajosnak a becsület-bíróság előtt emelt vádait, melyekről a bíróság részéről egy hanggal sem értesítettem: hogy én őt 1875-ben dohány-csempészet miatt feljelenttem, melynek folytán büntetve lett, továbbá, hogy én egy kétes multú nővel 1873. évben szerelmi viszonyt folytatva, tőle ékszereit kicsaltam és értékét magam céljára fordítottam; ugy szintén felemlítették e hirlapok, hogy a becsület-bíróság előtt több levél fekszik, melyek becsületeimre árnyékot vetnek. Első dolgom volt a pénzügy-igazgatóságához rohanni, hogy hivatalos bizonyítványt szerezzek Bodogh Lajos feljelentője személyét illetőleg, honnét azon válaszszal távoztam, hogy csak a becsület-bíróság kívánságára fogna a bizonyítvány kiadatni. Siettem tehát ide s kértem bebocsáttatásom. Füzesséry ur azonban

látva, hogy nem vagyok valami gyapjas cliens, bebocsáttatásom megtagadta s az ajtót előttem bezárta, mire én kopogni kezdtem.

Az ajtó feltáruul kilép a tisztelt ügyvéd ur s ököltre szoritott kezekkel kidobással fenyegetett ha nem távozom. Itélje meg a tisztelt közönség ez ur magaviseletet, kit kötelességem lett volna helybe lelőni. Az ajtót ismét bezárta. Némi gondolkozás után elhatároztam, hogy ha kell az ajtót fejemmel zuzom be, s ez akaratom kivitelehez hozzá is fogtam, mely tényemért egy napi lap megtámadott és pedig meg a legkimeletlenebbül. Bizonyosan szem előtt tévesztette helyzetem criticus voltát feledte, hogy nem rongy életem de becsületemről van szó egy szent ügy szentségének eshetőlegesen bemocskolásáról, ki merem mondani: a magyar nemzet nevetéséssé tételéről, mit közönyösen nem nézhettem, azt hiszem az a napilap később belátta, hogy én jogosult lettem volna revolverrel törni magamnak utat.

A becsület bíróság tehát midőn látta, hogy ha másként nem, — az ajtót rája töröm; bebocsáttatásom megengedte. Beléptem.

Előadtam panaszom, elé azon sejtelmem, hogy a becsület bíróság gazemberek, nyomorult ellenségeim pokoli bosszú művén alapuló rágalmai mellett minden kihallgatás nélkül akar eltemetni, hitelt adva feltétlenül oly álleveknek melyek minden esetre egy és ugyan azon embertől vagy aláírás nélkül vagy álnév alatt irattak. *Követeltem a pénzügyigazgatóság megkeresését, a fenti bizonyítvány kiadása iránt. Követeltem B. Anna kihallgatását mint kitől Bódogh Lajos általa emelt vádak tényeit állítólag hallotta. Követeltem mindazon egyének kihallgatását, kik egyáltalán szóba kerültek s kiknek nagy részét hírből sem ismerem.* Igaz heves voltam, de lehet-e ezt csodálni?

Itélje meg a közönség. Itélje meg, hogy jogos volt-e kivánságom vagy nem!

A becsület bíróság elhatározta hogy kérelmem teljesíthetésének kérdése feltt határoz br. Kaas ur azonban már eleve kijelentete, hogy kétes multu nőt a becsület bíróság ki nem hallgathat mind tanut; de azon válaszomra, hogy hát akkor a becsület-bíróság ne hallgassa meg az állítólag ily nőtől eredő vádat sem — úgy látszott megdöbönt s nekem kifejezetlen igazat adott. Engem kiküldtek és szavaztok.

Fgyhangulag elhatározták: hogg sem a pénzügyi igazgatóságot meg nem keresik, sem a hivattkozott nőt ki állítólag közvetve Bódogh utján vádlóként szerepelt, ki nem hallgattják s őket velem nem szembesítik. Borzssztó eljárás! Él-e itt az igazságnak de csak a méltányosságnak csak egyetlen szikrája is. Láttam, hogy kihallgatás nélkül fognak felakasztani, s e hiedelmeknek előttük kifejezést is adtam — de ők szó nélkül fogadták s az érdeemes házi gazda is elleplezhetlen zavarral és első-

tétült arczczal sietett el mellettem. Ő tudta legjobban mit tett az igazság Isten asszonya ellen, melytől őt az arany gallérok ragyogó kordona áttörhetetlenül elválasztotta.

A többiek mint törvénykezési eljárást nem ösmerők, kiindulva abból, hogy a mi állítatik az igaz is lehet s a becsület még a gyanura is elhomályosul: mentek utána.

Ez a becsület-bírótság eljárásának hű képe. *Legalább több ennél előttem nem történt.*

S ez eljárást tényleg Füzessey ügyvéd ur vezette. mielőtt lelkiismeretét megengedem csupa udvariasság és vendégszeretetből — tömjenül dobta volna oda a magas rangú kollégák dicsőségének elismeréséül.

Nem tartottam magamat soha ember ismerőnek, de meg voltam győződve, hogy az, az ember aki ambíciójának schein részét réz sarkantyú, sárga papagájtoll és sallangos dohányzacskó nyegle viselése által kívánja érvényre emelni, az az ember a közönségesnél nagyobb lélek nem lehet, ha mindjárt honvéd-századosi egyenrubát ölt is magára s makra pipáját még makrábbá faragja is. Nem csalódtam! A természet jogot a becsületbírótság sem ignorálhatja, — valamint nem a bizonyítási eljárás kimerítésének szükségességét sem. Füzessey ur tudhatta legjobban (mint joggal stb. foglalkozó) hogy valakit pusztá vád alapján, mely lehet hamis, lehet alaptalan is — elítélni még nem szabad. s ő a criminalista egyszerre azon elvet állítja fel, hogy egy embert pusztá vád alapján minden kiballgatás nélkül a bizonyítási eljárás teljes mellőzésével akár halálva is ítélni. — A vádak közül egyetlen egy volt igaz, a mit be is ösmerem, hogy t. i. 1873. évben első éves jogász és egyéves huszár önkéntességem idejében tehát 9 évvel azelőtt B. Annával barátságos viszonyt folytattam, mely körülméayre alant visszatérek. Es felkérem Füzessey urat nevezze meg a felhasznált bizonyítéki mediumak kapcsán azon vádat, mely ez egyetlenen kívül mit beösmertem ellenem még beigazoltatott volna. — Teheti bátran hiszen végzett velem egy csapással, — azonban kérem tegye kezét szívére.

A becsület bírótság jellemzéseül legyen elég annyi: hogy bizonyítékul fogadott rágalmazó hamis aláíratu vagy névtelen leveleket, melyek ellenségeimtől származtak, melyeknek még tartalma sem közöltetett velem s a mikről csak később hírlapok útján értesültem, — a denuntiansokat (hármán voltak: Deutsch, Bodogh és Ivánka Oszkár cs kir. hadnagy) egyszersemind tanukként is acceptálta.

Feltétlen hitelt adott Bodogh egyszerü állításának még oly dolgokra nézve is, melyekre ez kifejezetten maga is csak mint más szájából halottakra reflektált.

Védelmem meg nem engedte — bizonyításra irányuló minden indítványommal elutasított.

Nem ismerem a becsület bíróság peres eljárását, de ha az eljárás emez alakja képezi működésének cínosuráját úgy inkább kívánom, hogy a velencei hármak ítéljenek felettem, mint valamely becsületbíróság, mert tudom, hogy az legfeljebb csak a sóhajok hidjához vezethet, hol utóvégre is minden fájdalom elnémul, a még is, csak valami azon eredménnyel szemközt, mi reám nézve jutott osztály részül.

Elismerem e nyilatkozataimmal a becsületbíróság egyes tagjait támadom meg, a mi talán nem egészen gavalléros dolog, de még támadás ember ellen jogosultabban soha nem intéztetett mint intézve lett épen e megtámadásom.

A becsületbíróság katonai tagjairól nem is emlékezem, mert hiszen a katona commandószó után halad — de e commandó Füzessey urat nem kötelezhette, ha mindjárt tartalékos honvéd százados is; és legyen meggyőződve olcsón adta el egy szerény polgár erkölcsi létét, olcsón engedte beszenyezni egy hazafias ügy szentséges jellegét akkor, a midőn az ezredesi parolák és Waffenrokkok bűbájos hatása alatt maga is csak játékszerré lett, s a becsületbíróság többi polgári tagjait is bábokká qualificálta, mely körülmények között a megváltónak is buknia kellett volna.

Sötét jelenség! de igaz! a magyar ember az osztrák uniformis előtt állást foglalni nem bír.

Bírunk jelesekkel! hatalmas jellemeikkel, kikről azt hittük, hogy szilárdjuk köszirtjén ketté törik a legelső katona kardja is — s látjuk, hogy ezek sem elég erősek, s mint a nádszál törnek kétfelé. De hát hiszem a nyomor erőssé még kit sem tett, az önértet pedig az önerő tudatán alapszik, mi a magyarnál csak történeti multjában szerepel. — Ma abban a szerencsés helyzetben élünk, hogy önerőnket bizvást idegen erőnek tarthatjuk a mi lehet ugyan megnyugtató tudat, de semmi esetre lélekemelő, és minden inkább, mint a hazafias önértet emeltyüje. mely tragicomikus helyzet nagyban is előteremti azon eredményt, mit kicsiben dr. Füzessey urnál idézett elő, kinek jelen esetben sokkal nagyobb hibául rovom fel azt, hogy társadalmi állásának tekintélye által a becsület bíróság többi polgári tagjait egyoldaluvá tette mint azt, hogy felebbvalói előtt engedelmes habet achtba állott.

A becsületbíróság fenti eljárása nagy dinum danummal végződött, fényesen megülték az én halotti toromat, másnap az ujságok hozták a menu tartalmat és sorrendjét, garnirozva az én élő halottá nyilvánításommal, mely után a trakta még sokáig folyt. A katonák örvendtek a siker felett a polgárok meg a katonák öröme és a felett, hogy az a honfitársuk, ki merészelt valamit tenni hazája ügyében elesett. — A czigányok országába se láttak ilyesmit; a vad állat üvöltve áll meg elveszett társa előtt, a magyar ember vigan poharaz még azon tudattal is, hogy ő volt a gyilkos; ők tehát vigan poharaztak, én pedig sirattam keservesen az ügyet leroskodva

nemzetem gyalázatának iszonyu terhe alatt, hogy a teher alól mint bolygó béna koldus vánszorogjak fel.

Jöttek azután a hollók és keselyük csapatostul, de káróságukat nem hallottam, szívesen oda adtam volna a nyomorultaknak szívemet is. Fekete az ő lelkük mint tolluk. — Külső látszat bálványozói értelem és nemes lelkiség nélkül erkölcsi világuk eszméje a „panem et circensem“ és a szolgálbutaság alattomos alázatossággal összekeverve, kik egy darab konczért fészük sarjadékát is pokolra taszítják s egymás felhalására minden pillanatban készek.

IV.

Felelek most egyenként azon vádakra, melyek ellenem felhozattak, de melyek elleni önvédelmezésem megtagadtattott.

E vádak két osztályba tartoznak. Az egyikbe sorozom azokat, melyek a becsület bíróság előtt is szóba hozattak, a másikba azokat, melyeket ellenem egy helybeli hirlap hasábjai presentáltak, — de melyek a becsület bíróság előtt megemlítve nem lettek.

Az első osztály a következő vádak tartalmazza:

a) hogy Deutsch Béla engem megvert,

b) hogy Ivánka Oszkár cs. kir. huszárhadnagy feljelentése értelmében önkéntes társam Kazy Lázárt ki nem hívtam holott az kötelességem lett volna, miután engem Kazy megsértett,

c) hogy én Bodogh Lajost dohánycsempészet miatt feljelentettem,

d) hogy én B. Annával egy kétes multú nővel tiltott viszonyban éltem, kitől ékszerait elvettem és magam céljaira fordítottam,

e) hogy Deák Ferencz élete ellen összeesküvést szerveztem, mely miatt illetve felségsértés és lázítás miatt el voltam zárva.

f) Végül az ítélet indokaiban előhozatik, hogy az egész párbaj-ügyben incorrect jártam el, s már magaviseletem által is méltatlanná tettem magam lovagias elégtétel adásra.

Ezenkívül reflectáltak valami levelekre mik a becsület bírósághoz érkeztek volna s melyek ellenem compromittáló feljelentéseket tartalmaztak volna, ámde én ezen leveleknek színét se láttam, annál kevésbé ösmerem tartalmukat. Az ítélet nyilatkozat alakban kiadva különben a következő:

„A Seemann Alajos cs. k. alezredes ur, mint kihívó és Lieszkovszky József pénzügyminiszteri fogalmazó ur, mint kihívott felek közt fennforgó tisztán személyes párbaj-ügyben, mely a nemzeti zászlónak Egerben történt állítólagos megsértésével semmi közvetlen összeköttetésben többé nem áll, alulirottak a két fél segédei által felkérettek, hogy mint becsületbíróság Lieszkovszky József ur elégtételadási képessége fölött ítéletet mondjanak.

A becsületbiróság szokott módon megalakult és a szabályok értelmében járt el. Deutsch Béla ur vádjait, a menyinyben azok politikai természetűek voltak, figyelembe nem vette. Egyéb sokféle és több oldalról felhozott és bizonyított tisztán magánjellegű vádak alapján, valamint Lieszkovszky József ur saját vallomásai, továbbá általa ezen párbaj-ügyben elkövetett incorrect eljárás, végre különösen az ő egész magaviselete alapján, a becsületbiróság beható vizsgálat és érett megfontolás után legjobb tudomása és lelkiismerete szerint Lieszkovszky József urat lovagias elégtételadásra egyhangulag képtelennek nyilatkoztatta.

Ezen ítélet indokai jegyzőkönyvbe vétettek és mindkét fél segédeivel szóbelileg közöltettek. — Maga az ítélet két egyenlő eredeti példányban magyar és német nyelven kiállítatott, a becsületbiróság tagjai által sajátkezü aláírásaikkal megerősítettett s mindkét fél segédeinek átadatott.

Budapesten, 1880. július 23-án. Gustas Lipót, alezred. a táborokarból. B. Boxberg János, cs. k. őrnagy a táborkarban, Ivanissevits Antal, őrnagy a 70-ik gyalog ezredben. Zergolern József, százados a 67. gyalogezredben. Kászonyi Dániel, hírlapíró. Füzesséry Géza ügyvéd, orsz. képviselő, m. k. honvéd huszárszázados sz. áll. B. Kaas Ivor, hírlapíró. Verhovay Gyula orsz. képviselő.

Veszem a vádakat egyenként:

ad a) Deutsch Béla feljelentésére nézve kiderült, hogy rágalom. — Deutsch Bélának öcsém és bátyámmal volt dolga egy budapesti kávéházban, mely ugy folyt le, hogy miután Deutsch Béla fivéreimmal konfliktusba keveredett bátyám a fizető pinczért oda hívatta és kijelentette előtte, hogy a menyinyben nevezett urat a kávéházból ki nem utasítja, ő lesz kénytelen távozni, mire a pinczér Deutsch Bélát felismervén hozzája fordult „hisz ez a kabát lopó” szavakkal megragadták és a kávéházból kirugdosták; s habár constatálva lett, hogy ő nem tartozik a tisztességes emberek sorába, bírósági végzésekkel igazoltatott, hogy ellene csalás, sikkasztás, lopás s több efélék miatt több rendű feljelentések tétettek s ki, hogy ha megtámadott és ha levert volna is, reám nézve becstelenítő ép oly kevéssé lehetet, mintha azt egy uton álló teszi, kivel meg nem verekedhetem, mindazáltal a becsületbiróság még e vádat sem ejtette el egészen. Hogy Deutsch Béla eljárása — ki a denuncziálás folytán megszökött — mily jellegű volt kitünteti többek között családjának (mely igen tisztességes egyéneket számlál kebelében) elrémülése mely oly fokra hágott, hogy a „Hon” azon számaint melyek vádbeli közleményt hozták tetszés szerinti árban megvásárolni s szétküldését megakadályozni akarták.

Továbbá Dr. Prém József ur előtt nevezett feljelentő családtagjai kinyilatkoztatták, miszerint Deutsch Béla eszelős örült — melyre különben nyilatkozatot igérték kiállítani.

ad. b) Nem kevésbé indokolatlan Ivánku ur denuntiatioja is. Kazy ural igaz volt 1873-ban szóbeli összekocczanásom, kit segédeim Döry Pál és Fodor József urak által provocáltam is, kihívásom Kazy ur elfogadta és segédeit megnevezte ugyan, azonban ezek a tárgyalások folyamán visszaléptek s ujakról nem gondoskodott; miért is őt a „Mitschek“-féle kávéházban a leghevesebben megtámadtam, mit ő nem feledve, egy alkalommal a laktanyában hátulról reám rohant, minek folytán magam védelmére szintén karjaim nyers erejéhez folyamodtam s épen kardomat akartam elővenni, midőn Mészáros István és Sorokovszky őrmesterek a kaszárnya termébe lépve, bennünket szétválasztva letartóztattak, és a század parancsnoka által mindkettőnket elzárattak. Ennyiből áll az egész dolog, s hogy nem többől, arról a becsület-bíróság könnyen meggyőződhetett volna, ha a fentnevezett személyeket kihallgatja.

A bizonyítás megengedése azonban a becsület-bíróság in-
tentiójával ellenkezett.

En tehát Kazy ural szemközt lovagias kötelességemnek eleget tettem, egy nyilatkozata által magam sértvo éreztem, őt provocáltam és pedig pisztolyra, mit segédei el nem fogadtak s a képviselőtről lemondottak s miután Kazy ur új segédekről nem gondoskodott, őt nyilvános helyen, tanúk jelenlétében a szokásos módon insultáltam.

Arról, hogy aztán ezért ő engem később megtámadott, s hogy verekedést provocált, én ép oly kevésbé tehetek, mint bárki más. Igyekeztem magamnak nyomban elégtételt szerezni és pedig oly módon, a mely módon kihivattam. Megjegyzem még e helyt, hogy a szoba-fogházban egymástól bocsánatot kértünk, mint a féle fiatal gyerekek összecsókolóztunk s őszinte barátok maradtunk, tehát egy második provocációnak helye már ez okból se lehetett, ami különben a párbaj-szabályokkal is ellenkezett volna, s ha ezért engem valaki, a dolgot így való állása szerint ismerve lovagias elégtétel adásra képtelennek ítél, az csak örült lehet, vagy tántoríthatlen politikus, ki céljai elérése végett a kélfejű sast is három halmos és négy folyós czimernek állíthatja. Kazy ural, ha a lovagiasság szabályai úgy követelték volna bátran sikra állottam volna, volt nekem előtte Nendtvich cs. tüzér hadnagygyal, utánna pedig Szücs Gyula és Tóth Béla urakkal kardpárbajom s mindannyit lovagias uton elintéztük.

ad. c) Juhász Lajos azon vádja, hogy én Bodogot 1875. évben dohány-csempészet miatt feladtam volna, már természeténél fogva olyan, melyre tekintettel a becsület-bíróság nem lehetett volna. Mert ezen vád legfeljebb gyanun alapulhat. Léteznek-e oly örült ember aki elárulja, hogy ő embertársát csempészkedés miatt feljelentette. Másképp pedig ily nemü tények nem bizonyíthatók mint beösmérés által; még csak egy mód létezett, a mivel a fenti vád igazolható lett volna, nevezetesen igazolható lett volna az a pénzügy igazgatóság arra vonat-

kozó nyilatkozatával, mit az ki nem adhat, csakis hatósági megkeresés folytán, s a pénzügy-igazgatóság kérelmemre ki is jelentette, hogy az esetre, ha a becsület-bíróság által megke-restetik, a bizonyítványt *Bodogh feljelentője kiletét illetőleg ki-adja*. A becsület-bíróság azonban miként fennebb említettem aziránti kérelmemmel, hogy a pénzügy-igazgatóságot e végett megkeresni *sziveskedjék; elutasított*. Mivel lett hát e gyalázatos rágalom igazolva? Semmivel! Juhász Lajos pénzügyi fővigyázó neve alatt a becsület-bírósághoz intézett levél egy irsai egyéntől, egy halálos ellenségemtől származik, ki családunk ártatlan gyermek tagjai iránt sincs könyörülettel. Ez szokott Bodoghoz járogatni, s tudva azt, hogy Bodoghot 1875. évben valaki feljelentette, azon hallatlan gaz tetre vetemedett, hogy Juhász Lajos *pénzügyi felvigyázó egy nem is létező személy nevében c tettel* a becsület-bíróságnál *denunciált* és kértc Bodogot kihallgattatni.

A becsület-bíróság előtt Bodogh engem nem vádolhatott, bár nem tudom mit beszélt, s ha feljelentetésének gyanuja terhével engem illetett, azt csak úgy tehette, hogy elleuségeim által elámíttatott; de ha csak egyetlen kérdést intéz is a becsület-bíróság hozzá, nevezetesen, hogy honnan meríti e gyanuját és a kérdésen tovább megy (ha csakugyan gyanusított) okvetlenül kiderült volna, hogy a becsület-bíróságnak aljas gyávaság és alattomos gazsággal van dolga. A becsület-bíróság azonban megelégedett azzal, hogy Bodogh constatálta, miszerint ő 1875. évben dohány-csempészet miatt valaki által feljelentetett s *lehet, hogy e valaki épen a nem is létező Juhász pénzügyőr által nevezett Lieszkovszky József*. Miért nem vette hát elő a becsület-bíróság ezen Juhász Lajost? Megmondom miért nem hallgatta ki őt! azért, mert mint már előbb is érintettem *ily nevű pénzügyőr nem is létezett*. A pénzügyőrök nevei pontosan nyilván tartvák és én meggyőződtem, hogy ily nevű pénzügyőr a magyar állam szolgálatában és területén nem létezik, visszamentem 9 évvel és 1874. évről találtam egy ily nevű pénzügyőrré, a ki azonban ugyancsak 1874. évben elhalt.

Mi lett volna könnyebb a becsület-bíróságra nézve, mint meggyőződést szerezni arról, *hogy valjon létező egyén-e e aen Juhász Lajos* vagy az alá csupán egy alattomos hunczfut rejtőzött, hogy rajtam pokoli bosszú vágyát leggyalázatosabb módon kielégítse. Csakhogy a becsület-bíróság katonai tagjai gondosan ovakodtak mindattól, amik érdekeimnek kedvezhettek volna, a polgári tagok akarata pedig absorbeálva volt Füzes-séry ur akaratanak; Füzes-séry ur akarata pedig boldognak érezte magát, hogy a magasrangu katonák rabszolgája lehetett. Emelt-e őök közül uraim valamelyikök védelmemre csak egyetlen szót is? tettek e csak egyetlen indítványt is, mely a való kiderítésére irányult volna? Igen, tettek önök, ki akartak engem dobatni, midőn elég merész voltam magamat orr-

gyilkosok ellen megvédelmezni akarni. *Nem sokat kértem önök-től csak annyit*, hogy keressék meg a budapesti pénzügyigazgatóságot az iránt, hogy nyilatkozna Bodog feljelentője kilitét illetőleg, hogy hallgassa ki B. Annát, hallgassa ki Juhász Lajost a vádbeli adatokra, *e szerény kéréssel elutasítottak*, mert attól féltek, hogy ezen személyek kihallgatása és illetőleg Juhász L. ki nem hallgathatása felderíthetne, hogy ártatlan vagyok, s hogy a legaljasabb eselszövény hálójából kellenek kibontakozniok. Könnyebb és célhozvezetőbb volt a katonák álláspontjára helyezkedni; pedig jól ismerjük a történelemből, hogy az az álláspont, mit osztrák katonai egyének szoktak egy magyar emberrel vagy egy magyar ügygyel szemközt elfoglalni, nem számíthat feltétlenül arra, hogy jogszerűnek tekintessék. Ők minden hason esetben praejuditiummal és hagyományos principiummal ülnek helyeikre, minek az a következménye, hogy eljárásuk eredménye nemcsak az ethicai de még az általános emberjogi szabványokkal is ellenkezik, ők incorrect embernek tartják azt a magyar embert, ki egy osztrák alezredest provocálni merészel, kinek dolga elbírásánál a lelkiismeretre minél kevesebbet kell adni, mert az nem lehet más, mint egy Kossuth kutya és akasztófára való, kit agyon kell ütni mint egy dühödt ebet; s valóban csak véletlen szerencsének köszönhetem, hogy ez velem legalább eddig még meg nem történt aztán, hogy bár Bodogh Lajossal soha semmi dolgom nem volt, őt életembe és ugyan 1875. évbe kétszer láttam egy rokonomnál kitől pipákat vásárolt, s lehet hogy épen ezen pipavásárlásnál jelenlétem által vontam magamra mások hecczei által üzelve gyanuját és agyarkodását bár Juhász Lajos nevű emberrel ismeretségben soha sem állottam, s ily nevű fővigyázó 1874. év óta a magyar állam szolgálatában nem létezik, (legalább az e helytt tárgyalt események időpontjáig nem) a ki pedig létezett, az 1874. évben elhalt s így 1880-ban a becsület-bírósághoz feljelentést nem intézhetett; a becsület-bíróság Juhász állevéll adatait ellenem Bodog Lajos gyanusítása által teljesen beigazoltnak tekintette jó lehet ez maga is a legterhelőbb esetben legfeljebb mint oly tenyerőként lehetne tekinthető, mely a rozszakarat előtt gyanura adna okot, mert képtelenség, hogy a vádbeli tényeket közvetlen tudomásából meríthette volna, avagy kérdem: láthatta-e ő feljelentetésének tényeit a feljelentő egyént, láthatta-e ennek feljelentő szavait. Ez képtelenség, mert ilyenmü tények nem szoktak napvilágnál eszkezőltetni; tehát legfeljebb csak gyanuja lehetett, a minek nyilvánítására Juhász-féle állevéll is előzetes felhecczelés által lett esztönözve; nem csudálom, ha ingerült lett a jámbor az ellen, kiről egyszerre csak úgy értesül, hogy ez az ő feljelentője s kire gyanuja is lehetett, mert látta, mikor pipákat vásárolt, tehát, hogy dohányzó egyén.

A később ellenem folyamatba tett fegyelmi vizsgálat so-

rán különben Bodogh is ki lett hallgatva mint tanu, a hol kijelentette, hogy ő ellenem mi rosztat sem tud; s a mit a becsület bíróság előtt beszélt, azt csak hallomás után mondotta, s ő engem még csak nem is gyaníthat.

ad (d.) Ugyancsak Bodogh Lajossal kívánta a becsület bíróság igazolni, hogy én B. Annával egy kétes multú nővel 1871 évben 1 éves jogász és egy éves huszár önkéntes koromban viszonyt folytattam. Ezt beösmertem s ezen beösméremre a becsület bíróság ítéleti indokaiban hivatkozással is van.

Ami e vádbeli tény lényegét illeti az ethicailag, avagy ha úgy tetszik vallás erkölcsi szempontból kétségkívül kárhoztatandó; de hogy ez valakit becsuletlenné és lovagias elégtétel adásra képtelenné tenne, azt csak azok mondhatják, kiknek ezen személyi status megállapítása feltétlen törekvésük. Lehet, hogy B. Anna nem volt correct személy, de az lett s azzá én tettem — ma egy tisztességes férjes polgárnő, s az lett én általam s hogy vele ez történjék magam akartam e cél által vezérelve vettem magamhoz mert megösmertem hogy elnyomott erkölcsi tulajdonságainál fogva a társadalomnak visszaadható lesz ha akad ki őt lethargiájából felrázza, a mi nekem fényesen sikerült is. Elég lovagiatlanság volt a becsület bíróság részéről e viszony taglalgatása, mellyel egy megtért nő szemérmét ildomtalanul sértegette kinek ballépésére 10 éves feledés homálya borult.

És ha a becsület bíróság engem ezen gyermek koromban általánosan otthonos könyelmű észszel felkarolt ezelőtt 10 évvel felhagyott barátságos viszony miatt lovagias elégtétel adásra képtelennek ítélt, úgy bátran elitélheti az egész emberiséget mert nincs férfi ki e féle viszonyokkal kisebb mértékben meg ne ismerkedett volna — aztán, hogy a viszony 1 napig egy pedig 3 hóig tartott, meg-meg szakítva, a vagy folyton tartólag, baronesse avagy egy félre lépett szegény leánynyal, a dolgon keveset változtat. Ily viszony miatt lovagias elégtétel adásra képtelennek kivülem még ki sem lett nyilvánítva.

Hiszen jól tudjuk, hogy az eféle viszonyok épen katonai egyéneknél is a kiknek pedig főélet céljuk épen a lovagiaság legmagasabb mérvű elbirtoklása lenne — előfordulnak. — Igazságtalan volt tehát egynél hibának látni azt mit magunknál annak nem látunk. E mellett tekintettel lehetett volna a becsület bíróság arra is, hogy hiszen Istenem ezen viszony lefolyásának történetét 10 év takarja s hogy annak tartama gyermek korom idejére esik.

A férfit a gyermek kor könnyelműségeivel vádolni s arra tekintettel elitélni a lehető legnagyobb kiméletlenség — mit szintén csak az tehet kinek az elitélés feltétlen törekvése. — B. Anna személyével össze köttetett még egy másik vád

is, Bodogh L. által megemlítve, hogy t. i. én B. Anna éksze-
reit tőle elfogadtam, minő képtelenség. B. Annának egyébe
nem volt mint a mit neki én adtam; a mi pedig szép értéket
representált. — Tehát én adtam mindent, s mégis azzal vá-
doltattam, hogy az ő tárgyait tőle elfogadtam. B. Anna ki-
hallgatása mindent tisztába hozott volna, felderítette volna,
hogy B. Anna engem annyi évek után is mint jótevőjét áld
és tisztel, a mint ezt tette is a fegyelmi bíróság előtt hova
beidéztetett, s hol kijelentette, hogy ékszerei nem voltak s
ugy nem is adhatta azt nekem s én mentettem meg őt és
mindent nekem köszönhet. A becsület bíróság azonban. B.
Annát sürgős kérelmem daczára sem idézte meg, mert ugy
mond kétes multú nőt ki nem hallgathat, mindazon által az
állítólag tőle eredett vádról mit sem tudott. Furcsa igazság!
Ki nem hallgatta, mert erélyes fellépésem után gyanította,
hogy nincs okom B. Annától tartani. — Feltétlen hitelt adott
az ellenem feluszított B. L. előadásának, még arról sem győ-
ződve meg, hogy kicsoda ezen ember ki erre a szerepre váll-
lalkozni tudott, s ki a fegyelmi bíróság előtt oda nyilatkozott,
hogy ő ellenem mi rosszat sem tud, s kivel ismétlen soha
semmi dolgom nem volt s kit 1875-be láttam egy rokonomnál
kinél pipákat vásárolt.

Igaz ugyan hogy egy becsület bíróság eljárása nem
igazodik a fenyítő eljárás §§ ai szerint — de mindazon által
annyira a becsület bíróság se mehet, hogy mellőzze annak
kihallgatását kitől állítólag valamely vád ered.

B. Anna kihallgatásának mellőzése igazságos ember előtt
botrányos méltatlanságnak fog feltűnni, mert ha B. Anna ki-
hallgattatik, ha a pénzügyigazgatóság megkerestetik az iránt,
hogy Bodogh Lajos feljelentőjét nevezze meg, s ha a becsület
bíróság valamelyik tagja megbizatik, hogy Juhász Lajos pénzü-
ügyi fővigyázó kilette iránt adatokat szerezzen be, s győződ-
jön meg valjon csakugyan létezik-e e személy ügyem meg van
mentve, s a katonák törekvése hajótörést szenvedett volna
mert a becsület bíróság kénytelen lett volna beismerni, hogy
ellenem a pokol fekete lelkü ördögei működtek, engem gazul
rágalmazva; — de nem még se! ők elítéltek volna engem ha
másért nem azért, mert elég arcátlan voltam az ügy és be-
csületem védelmére kelni akarni, — elégtolakodó voltam azon
terem zárt ajtaját betörni akarni melynek ajtaja előtt hol kol-
dusként könyörögtem bebocsátatásom iránt, s honnét kimélet-
len durva szavakkal utasítottam el, mert a becsület bíróság
nem engedheti meg, hogy magam védelmezsem.

ad. (e) Vádoltattam továbbá, hogy Deák Ferencz élete
ellen összeesküvést szerveztem, s hogy felségsértésért 1868.
évben tehát 13 évvel ezelőtt gyermekkoromban elvoltam zárva.
Valótlanság! a mit eléggé tanusít az a körülmény is, hogy
szerencsés voltam Deák Ferencznek kora gyermekkoromtól ked-

vencze lehetni, ki mosolyogva tekintet heves vérű gyermekekre ki elég naiv volt az 1867-iki gyászos kiegyezés gyarlóságait elkeseredett dühvel a hol csak tehetette szemére hányhatni.

De azért Deák Ferencznek kedvence voltam nem egy ízben mondotta a mikor vörös tollas kalappal hozzá mentem, hogy „Nem is jó volna ha már gyermek-korotokban pecsovicsok lennétek, mi lenne belöletek férfikorotokban, muszka vezetők s osztrákbak az osztráknál.

Hozzám intézett leveleiben (melyeket igaz ignorálva hánytam szét, egy példányát a párbaj ügy idején többek között ügyvivőm Dr. Prém József urnak adtam át) soha nem nevezett másként mint „kedves Józsikám“ „kedves öcsém“ és végén „őszinte barátod“ Deák Ferencz.

Há tehát való lett volna az, hogy én az ő élete ellen összeesküvést szerveztem volna, a nagy bölcs és nagy ember ismerő eltaszított volna magától.

Hogy felségsértés miatt 1868. évben ezelőtt ez előtt 16 éves koromban 6 havi fogság büntetésére lettem elítélve mit ki is állottam az igaz. — Együtt élveztük az osztó igazságot a legnemesebb és legtisztább lelki és elvű Bőszörményi Lászlóval úgy Mészáros Károly és többekkel.

Én ez időtájt a széteszlatott ifjusági Democrata kör elnöke voltam.

A körnek főcélja a hazafias eszmék terjesztése és a honfiai önérték nevelése volt. A körhelyiséget 1868. évi augusztus 19-én éjjel 11 órakor a rendőrség meglepte, összes iratait zár alá vette, s engem éjnek idején letartóztatott.

Az iratok között volt egy költemény is, mit a körben elszavaltam. Ezen költeményem szolgált az ellenem folyamatba tett fenyegető vizsgálat alapjául, melynek értelme szerint én felségsértő és lázító volnék. Meglehet ezt most bonczolgatni értelem nélküli dolog lenne. A vád alól különben kibujni nem is akarok. Megkaptam érte a mit a törvény megadni rendelt, s quittek vagyunk. De a kérdést egy becsület bíróságnak még csak tárgyalás alá is venni, oly incorrectság a minő csak is egyetlen esetben történhetik meg, vagyis midőn osztrák katona tiszt magyar ember felett van hivatva ítéletet mondani, a ki hason természetű cselekedetért egy magyar embert kész nem csak örökre becstelennek nyilvánítani, de minden utó gondolat nélkül felakasztatni is.

Meg vagyok győződve, hogy ha a becsület bíróság ítélete horgonynyal más hova nem vetett volna, belevetett volna a soroksári utczaifogház épületébe; indokolva azzal, hogy a ki felségsértés miatt el volt zárva, tisztességes ember nem lehet s azzal egy osztrák katona tiszt meg nem verekedhetik.

Én az osztrák katona tiszteket igen lovagias embereknek tartom de egyszersmind hűséges alattvalók és jó hazafiaknak is, a kik politikai ellenségeik leverésénél a jog és méltányosság követelményeire tekintettel nincsenek; ők béke

idejében hatalmasok s a polgárok felett fölényt gyakorolnak, hadjárat alkalmával azonban sokszor ismétlődik Königräzti Kuztozzai stb. stb. jelenetek. Kell tehát nekik is dicsőség a sok vereség után, s ezt nálunk meglelik a béke idejében a védtelen polgárok felett. Az ő szempontjukból kiindulva tehát, irányombani eljárásuk természetét még védeni is lehet, — szegyenletes csak az, hogy az osztrák hazafi mellett és barátságos közel léttében a magyar hazafi egy 300 év óta bókoló gyermek-játék, minden önállóság és függetlenség nélkül.

ad (f.) Felhozatik végül, hogy magamat a becsület-bíróság előtt, s az egész párbaj ügyben incorrect viseltem. Miben állott ezen incorrect magaviselet? Talán abban, hogy jogomat mertem követelni? hogy a becsület-bíróság ülés termének ajtaján midőn a hírlapok utján megtudtam, hogy mit főznek ellenem odabent, kopogtatni merészelttem? a vagy talán abban, hogy midőn háromszori kopogtatásom után is elutasító választ nyerve s Füzesséry ur által embertelen durva szavak kíséretében kidobattással fenyegetve, határtalan elkeseredettség és kétségbeesés érte áltál felindulva az ajtóra törni akartam és bebocsátatásom határozottan követeltem? vagy azon tényem lenne talán incorrect mely szerint miután bebocsátatást nyertem a becsület-bíróság előtt annak titokzatos, leplezett eljárását szemére vetettem? szemére, hogy a védekezéstől megfosztani akar, s hogy mindent készséggel honorál mi ellenem látszik lenni s tőlem pedig a legtermészetesebb jogot a védelmet is megvonja? avagy talán azon eljárásom incorrect mely szerint indítványoztam azon módot melynek követése okvetlen felderítette volna, hogy a becsület-bíróságnak alatomos gazsággal van dolga?

Ezekben nyilvánulna a becsület-bíróság előtti incorrect magaviseletem tényálladéka? Nem! Azt nem fogja mondani ép érzekű ember soha feltéve ha maga lábán áll és érezni tud. Becsületem életemnél értékesebb volt, az ügy pedig mit felkavartam becsületemnél szentebb. A becsület-bíróság tehát ajtaján belül mindenem helyezte koczára s midőn láttam, hogy a koczka gördülésének erőszakos irány van adva, melynek következménye erkölcsi lételem sárha tiprása és ügyem megszenteltelenítése lesz, s midőn láttam, hogy ennek megakadályozására irányuló legszerényebb kívánságommal is emberhez nem illő módon utasított el, kérdem nem lettem volna e jogosult revolverrel és bárdal kezemben törni azon ajtóra, melyen belül ravatalom elkészítésével foglalkoztak, de hol megjelenve kellő higadság és komolysággal, bár elkeseredett hangon adtam elő panaszom és jogom tiszteletét határozottan követeltem.

A párbaj ügynél pedig eljárásom incorrect nem is lehetett, valamint correct, sem mert hiszen én nekem a párbaj keresztül vitele kérdésénél szerepem nem volt, én segédeimnek a kellő informatiót megadva, — magam szenvedőlegesen viseltem, s csak is segédeimmel értekeztem, s össze koczczanásom

csupán dr. Ferlicska Kálmán urral volt ki vonatkozott utasításom értelmében járni el, s ellenfelem segédei azon kijelentése után, hogy képviseltjüknek nem volt szándéka a magyar lobogót megsérteni, a párbajt elejtendőnek nyilvánította, és midőn megbízásom tartalma ellenére, ez álláspontját erőszakosan is megvédeni igyekezett — kénytelenem voltam ellene határozott állást foglalni s őt könnyen hívősséggel vádolni, melyért ő engem provocált is s a képviseltől vissza lépett. Hát kérdem vádolhat e engem valaki jogosultan incorrectséggel a miatt, mert czéломat minden további indokolás nélkül feltétlenül elérni igyekeztem, mert szemembe port hinteni nem engedtem. mert fiscalis természetü kifogások előtt meg nem hajoltam, és mert tisztába voltam a dologgal s a párbaj keresztülviteléhez feltétlenül és tántoríthatlanul ragaszkodtam.

Hogy igazam volt s hogy helyesen, jártam el midőn kérelhetetlen szigorral követeltem segedeimtől, hogy ellenfelemmel szembe állítsanak, azt a későbbi idők eseményei megmutatták.

Engem a katonák megölhettek de kislelküvé gyávává és rongyos bábbá nem tehettek.

V.

A térek ezek után ama vádak futólagos megbeszélésére, melyek egy politikai napi lapba lettek ellenem felhozva, mely vádak alapját a mai napig sem fürkeszhettem ki. Annyi tény, hogy a vádak oly elkeseredett hangon lettek megemlítve, hogy máson mint cronikus gyűlölségen, avagy tervszerű politikán nem is alapulhattak. Egyik erőszakosan csinált kifejezés vetelkedett a másikkal, hogy azt drastikus nyomatékosságban felülmulja úgy, hogy minden józan olvasó láthatta, hogy itt nem egyszerű tények előadásáról van szó hanem czél a rombolás. Meglehet egyesek irányombani eljárásukat kívánták igazolni igyekezve engem mint oly egyént tüntetni fel, kinek oldala mellé állani nem lehetett anélkül, hogy a tisztesség követelményei meg ne sértsenek, — ez nem a magam nézete. E hirlap egyébként, bár mennyire igyekezett is nem volt képes ellenemben egyebeket felhozni mint mely vádbeli tényekről már fennébb megemlékeztem, melyeket csupán iszonyu szidalmakkal compareal — s bár csak előtte való nap oda nyilatkozott, hogy kész volna az „apa gyilkosnak“ megbocsátani, mind azon által már másnap hitvány rágalmak alapján, mik igazolást még a legparányibb mértékben sem nyertek, ügyemmel együtt tökéletesen kárhözatra taszított s engem a világ férgéként tüntetett elő, — s a világ meghajlott a nyomtatott betű előtt nem kérdezve, hogy a compromitaló levelek kitől, honnét jöttek; aláirtan avagy névtelenül — megkísértetett e ezen levelek tartalma valódiságának felderítése avagy minden további kutatás nélkül egyszerűen való tartalommal bírónak

vétettek — a világ — elfogadja vakon azt, a mi fehéren feketevel nyomtatva van.

Elismerésre nem számítottam, mert ez nem kell! de ilyenre sem voltam elkészülve.

Felhozattott a hirlapokban, hogy a becsület bíróságnak arról kelle meggyőződnie, hogy rendőr-kém vagyok, s kihívásomon mint egy napilap kifejezi „rendőrileg jelenezett kémprovocatióknak tekintette“ — valamennyi között e váddal voltam a legérzékenyebben sújtva. Azon bűn szennyre nyomtatott e váddal reám, mit mindenkor a legirtózatosabbak közzé soroztam.

E vád rettenetes alaptalan voltát könnyű belátni, még annak is, aki nem akarja, ha másra nem is tekint mint csupán arra, a mi köztudomásra hozatott, hogy t. i. hivatalomat, melyhez egyedül anyám ohajára tekintettel ragaszkodtam — elvesztettem; de nem örültséggel határos e vád alapos voltának még csak feltétele is — hát mi indoka lett volna a kormányának általam, ily jelenetet provocaltatni, lehet észszerűleg ily indokra még csak következtethetni is.

Mit akarhatott a kormány vagy a rendőrség általam ki-kémleltetni, hogy mily szemei vannak ellenfelemnek? vagy megtámadóinak? a vagy bátorságát kívánták általam megprobáltatás alá vonni? — hisz a kormány rendőrsége mindezekről ma hirlapok útján kimerítő informatióval birt. Örültség! és szégyen egy intelligens egyénekből álló corporatióra nézve, mely nem átalotta ellenemben ily érvelés mellett hozni meghatározatát.

Bár tehát mint rendőr-kém aklamáltattam, hivatalomat mind azon által elvesztettem; mint lehet ez? hiszen az állam nem szokott ily hálátlan lenni, de továbbá miként történhetett az is, hogy a történetek után a katonaság nem csak engem, de egész családom kiirtani igyekezett, engem 68 éves atyám és öcsémet több ízben levertek a család ártatlan női tagjait becstelentő szavak és mimikák kíséretében insultáltak. házunkat éjnek idején csapatostul megrohanták úgy, hogy löfegyverrel kelle magunkat védelmezni — s közszel egy évén át szülőföldem illetve városom utcáin csak a polgárság kíséretében éreztem magam annyira mennyire biztonságban, azon polgárság kíséretében, mely mindenkor egyhangulag mellettem állott és védelmezett, mely jó akaratukat soha meg nem hálálhatom; és csudálatos hiába folyamodtam bajunk orvoslásáért a katonai hatósághoz hiába még a belügyministeriumhoz is, pedig lehetetlen feltenni, hogy e hatóság egyik kémjét oly annyira elhagyja, mint akár Salamon a világot. Kislelkű emberek!

Ha látnátok és tudnátok mi lett velem, elismernétek, hogy nem csak helytelenül, de gyáván és gonoszul cselekedtetek velem.

Kihívásom „rendőrileg jelenezett kémprovocatió! Hát

miért nem kérdeztek meg önök segédeimet, mit tartanak magam viseletéről, miért nem dr. Ferlicska Kálmán urat, ki megbízásom vissza adta, mert ellenfellemmel kérelhetlenül és feltétlenül megverekedni akartam, igazolhatta volna azt Krivacsy József ur is — tehát azért, hogy én rendörkém lehessenek, tehát a szép czélért oda állok a halál torka elé — hát feltehető ez komolyan? És mivel lett e felfogás indokolva? — azzal, hogy mert „viseletem egész különös volt“ a párbaj napján uj ruhám, sok pénzem és egy pár ujdonat, uj pisztolyom volt, s mind ezekkel az előző nap nem bírtam. Az igaz, de ebből azt következtetni, hogy mind ezek birtokát, Tisza Kálmán, Jekelfalusy és Thaisz uraknak köszönhetem, — háttáros az örültséggel. A párbaj keresztülviteléhez szükségelt költségek megszerzése végett — miután mint aféle hivatalnok ember a hónap vége felé kevés pénzzel rendelkeztem — két együtt lakó jó barátomhoz fordultam és pedig éjjel 11 órakor, de kellő mennyiségű pénzzel ezek sem rendelkezvén, felverték álmából a Kinizsi utca 13-ik számú háztulajdonosát mint ismerősüket és ettől kértek 40 forintot a czélt is előadván, mit ez megismerve, eleinte vonakodott a kérelemnek eleget tenni, s csak hosszasabb rimánkodás után sikerült félelmét ellensúlyozni s a kölcsönre reábeszélni. — Így jutottam aztán a kellő mennyiségű pénzhez is. Kénytelen voltam e csiklandós kérdésnél is elég nyíltan beszélni, hogy a kinek esetleg tetszik állításaim valóságáról meggyőződést is szerezhessenem.

Mondatott továbbá, hogy rendörkémi minőségem, multam zavaros történeti eseményei is valószínűvé tettek, mert boldogult Deák Ferencz leveleit házak kikémlelésére használtam fel, mert annak idejében álnév alatt több helyen tartózkodtam, mert egy izben a szocialisták közzé lépve egyszerre „nagy hangon felségsértő szavakat keztem hangoztatni, és csudák csudája bár azonnal elfogadtam, mind azon által már másnap szabadon bocsátattam; — mely körülmények eléggé igazolják, hogy rendörkém voltam és vagyok.

Az való, hogy én a socialisták közzé léptem, azonban nem úgy „csak egyszerre“ mint Deus ex machina, mert az eseményt 3 évvel megelőzőleg és 3 éven át a magyar socialisták gyűlésein folyton részt vettem, a pártlapra legkevesebb 100 előfizetöt szereztem, 1878 évben az általános választási jog érdekében tartott congressuson mint megválasztott social democratá képviselő a becsület-bíróság tagjával az üléseken szintén részt vettem.

Mind ezekből tehát világosan kitünik, hogy én nem egyszer és csakugy egyszerre léptem a socialisták közzé, hanem 3 évig folyvást közöttük éltem. Magam is már előbb 1868 évben a pesti ifjuság domocrata körének elnöke voltam, mely functiomból kifolyólag fenyítő pörbe is fogattam, mi azzal végződött, hogy 6 óra elítéltettem, mely büntetésem utolsó napig ki is állottam, — azonban a socialista gyűléseken tartott beszédemért soha még csak egy pillanatra sem voltam befogva avagy

büntetve, ez is tehát hazugzág; — miért nem kérdezte meg a becsület-bíróság erre nézve a socialisták vezéreit, hiszen a socialisták engem jól ismernek ők voltak kik legnagyobb bajom és elhagyatottságomban erkölcsileg támogatni igyekeztek. A tervbe vett párbaj éjjelén pedig a bodzafa utcában gyűlést tartottak hol is indítványoztatott, hogy a párbajtól, mely a social demokratikus eszmékkel össze nem egyeztethető erőszakosan vissza tartatsam, már pedig ők jobban tudják kivel van dolguk, mind tudták önök. Aztán —

Mivel lett az igazolva, hogy én boldogult Deák Ferencze leveleit házak kikémlésére használtam fel?

Miért nem nevezték meg csak egy ilyen házat? mert ilyen nem létezik, mert az egész állítás egy gaz rágalom; Nem elég azt mondani, hogy loptál de meg kell nevezni, hogy mit loptál és kitől loptad, a mit aztán még be is kell igazolni, de csak ugy a poesis, meg valamely piszkos logica alapjára helyezkedve, filosofálni és az ugy alkotott sophismat ezek által beigazoltnak mondani, csak a legsötétebb rosz lelkűség fogja. Nem különben aljas rágalom mintha én álnevek alatt több helyen tartozkodtam volna, mely vád ugy mint a többi is a már fennebb megbeszélte pokoli keletkezésü és irányu álléval valótlan tartalma által vétetett beigazoltnak és semmivel mással — és ha fáradságot vesz magának a becsület-bíróság e levél keletkezésének nyomait kifürkészni akarai és pedig amaz utakon melyekre ujjal mutattam, kiderült volna, hogy a legfeketébb lelkek ármánya szövi ellenem ördögi hálóját! — de nem! a becsület-bíróság e levél tartalmát örömmel kívánta valónak tekinteni, *összes vádait erre alapította s ugyancsak ez által összes vádait beigazoltnak tekintette.*

Azon vad állítás megcsáfolása tekintetéből, hogy én egy időben állnév nevezetesen Bakos név alatt több helyett tartottam lakást, közzé teszem atyám következő nyilatkozatát.

N y i l a t k o z a t.

Én alulirt ezennel kötelezőleg ki jelentem, hogy azon egyén a ki behizonyítja, hogy fiam Lieszkovszky József valamikor Bakos állnév alatt egy időben több helyt tartott lakást avagy bármikor ily név alatt lakot volna, ezen eljárása körüli táradtsága fejében minden egyes esetben 1000 forintot fizetek.

Mely összeg rajtam bármely szabadon választandó sommás bíróság utján behajtható.

Kelt, Irsán 1881 december 5-én.

idösb Lieszkovszky Antal

irszai földbirtokos.

E vádbeli tény alaptalan voltának kimutatását illetőleg egyéb bizonyítékkal már a dolog természeténél fogva nem élhetek, a ki tehát azt hiszi, hogy e vád valóságát ellenem behizonyítja, tessék a munkához látai, honoraliümról kellő

módon goudoskodva van, 1000 forint még is csak meg érdemel és egy kis fáradságot.

Hogy a becsületbiróság csalódott akkor midőn kimondotta, hogy engem rendőrkémmnek, provocatiomat kém provocationak tekinti; azt a következmények minden ép érzékű ember előtt kimutatják, s az ellenkező pedig előéletem viszonyaiból sem tűnik ki; mert, hiszen élet működésesem eseményei kora gyermekségetől fogva szakadatlan láncolatát képezik azon actiónak, mely itt ott fanatikus rajongásba ment át, a miknek képleteit felsorolni nem akarom mert akkor röpiratom igen hosszúra nyulna s mert nem akarok olyanként tűnni fel, mint ki tetteim reflexiójával talán kérkedni ohajtanék — s mely tetteim kémi szereplésem gyanuját annyira kizárjak, mint akár a menyország képzete az ördögi alakokat, s hogy a becsület biróság gyanúsítása és állítása alaptalan, kész vagyok életem feláldozásával bebizonyítani, kijelentvén miszerint a becsület biróság alaptalan határozata által magamat a legmélyebben sértve találom s lekötelezve érezném magam, ha az osztrák hadsereg tiszti karának legelső és legjobb lövője azon sérelemért mely rajtam közvetve a tisztikar küldöttjei által tévedés vagy elhamarkodás vagy felsőbb parancs folytán elkövettetett, nekem lovagias elégtételt nyujtana; tekintetben alávetem magam a legszigorubb feltételeknek, s találjon bár golyója halálosan utolsó sohajom hála áldozat lesz lovagiassága emlékére.

Ne tűnjék fel eme szavam által szenvedőnek ártatlanságom kimutatására egyéb kézzel fogható bizonyítékot javaslatba nem hozható; — és ha talán monarchikus erzelmű lennék az uralkodóhoz fordulnék kegyelemért hogy vizsgáltsassa felül ügyemet és engedje kimutanom, hogy kislelkűségnek és rossz akaratnak estem áldozatául, s kérném, hogy adja még egyszer kezembe a pisztolyt mi kezemből a legnemtelenebb módon kicsavartattott, — De nekem a fejedelmektől is csak igazság kell és kegyelem soha, inkább szenvedek a pokol melységes fenekén mint kegyelemért esedezzem azokhoz kik nem képesek igazságosak lenni.

Kenyeret és igazságot követelhetnék, de kitől? Sokan azt mondják, hogy alkotmányos monarchiában van még valami jó is, s ez az: hogy a fejedelemnek joga van kegyelmet osztogatni. — Köszönöm nem veszem igénybe. -- Kossuth Lajos aranymondatta szelleméhez képest:

„Nyomorult gyáva nemzet volna az, mely alkotmánya daczára, minél fogva joga van megkivánni, hogy *semmit róla nélküle*: kegyelmi készsagre alapítaná jövődjét. Kegyelmet fejedelmétől sincs joga kivánnia, igazságot attól is.“

Meglehetősen téboly kell tehát ahoz, hogy ily körülmények között engem valaki rendőrkémmnek tartson; a becsületbiróság pedig annak tartott határozata főindokát ez képezi.

Hisz ha a kormány titkos kéme lettem volna (pedig in-

kábl lennék bakonyi zsvány) ugy talán a közös ügyes osztrák magyar kormány velem mint emberével nem bánt volna el a mint elbánt.

Seemann alezredest ezredessé tett.

Dinstlit előbb Albrecht főherczeg hivatalba helyeztet később a császár sürgöny utján kegyelmet adott neki s ismét hadnagy idővel ezredes is lesz belőle a mi különben talán soha sem lett volna belőle.

Engem pedig mint a kormány titkos kémét hivatalomból végkép elmozdítottak

Záradékul közlöm a fegyelmi bíróság határozatát mely a következő :

„A fővárosi kir. adófelügyelő elnöklete alatt az 1876 évi XV. t. cz. 10 §-a értelmében alakított fegyelmi bizottság — a Seemann Alajos cs. kir. alezredes és Lieszkovszky József II-od. oszt. m. kir. pénzügyi fogalmazó között fenforgott párbaj ügy alkalmával, a két fél segédei kérésére alakult becsület bíróság által 1880 évi június hó 23-án hozott s ugyan azon hó 24-én valamennyi fővárosi napilapban közzé tett ítéletével Lieszkovszky József p. u. fogalmazora nézve stb. stb.

Ítélet.

Lieszkovszky József II-od osztályu m. kir. pénzügyi fogalmazó a m. kir. pénzügyminiszterium ügykörére vonatkozó szolgálati szabályok 7. és 14. §§ illetve 237. 248 és 249 §-ok b) pontjában foglalt, — és a 240. § rendelkezése szerint az elő fordult körülményekre való tekintettel minősített, — leg-súlyosabb szolgálati vétségeknek megfelelő cselekmények elkövetésében vétkesnek és az érintett szabályok 16. § sa és 242 § e) pontjának rendelkezése értelmében az állam szolgálatból eibocsájtandónak kimondatik, — mert :

Lieszkovszky József II. oszt. m. kir. pénzügyi fogalmazó a vizsgálat folyamán kiderített 1869. évben oly közbüntett elkövetéseért volt büntetve, mely bár politikai jellegű, — de mióta a magyar szent korona országai — és a birodalmi tanácsban képviselt országok és tartományok közt az alkotmányos kiegyezés létre jött s az uralkodó törvényesen megkoronáztatott, oly bün cselekményt képez, mely állami tisztviselőre még az esetben is megbecstelenítő, ha azt állam szolgálattani alkalmaztatása előtt követte is el; mely társadalmi előéletére homályt vető cselekményét — mint olyant, mely az állami szolgálattani alkalmaztatására oly akadályt, hogy ő felségének különös engedélye nélkül kineveztetése eszközölhető nem lett volna; — tisztviselői állásérti folyamodványaiban saját beösmérése szerint őszintén fel nem fedezte; továbbá saját vallo-mása és tanú vallomásokkal is igazolt tényállás szerint a társadalom legalsóbb retegéből választott feslett életű nő személyvel huzamosbb időig törvénytelen viszonyt folytatott. —

Mivel ön vallomásából kitünöleg nyilvános helyeken verekedésekben részt vett.

Nem különben mivel beösmérésre szerint és köztudomásulag minden közvetlen indok nélkül köztörvényeink és a törvényes gyakorlat által egyenesen s határozottan tilalmazott párbaj büncselekmény elkövetését megkísérelte — s annak kivitelébe csak tőle nem függő okok által akadályoztatott, mely hívalkodó — tisztviselői állásával össze nem férő fellépése — az alkalommal tanusított incorrect eljárás által közbotrányt idézett elő. A közvélemény úgy tisztviselő társai és a közönség körében nyilvánuló átalános ellenző hangulat — s a Seemann Lieszkovszky-féle ügyben eljáró becsület-bíróság ítélete után következettve Lieszkovszky a közbecsülésben olyatén fogyatkozást szenvedett, mely őt állami tisztviselői állás továbbra viselésére képtelenné s méltatlanná teszi. stb.

Kelt Budapesten, 1881. auguszt. 12-én.

Exner Nándor

Pénzügyminiszteri osztálytanácsos.

Bárczi Iván,

fegyelmi bizottsági jegyző.

A fegyelmi bíróság e határozata egy szigorú s fenntartott utasított vizsgálat eredménye mely vizsgálat során azon vádak, melyek ellenében megemlítve lettek, egyenként kutatás alá vétettek, a vádló és tanuként állított egyének kihallgattak így Bodogh Lajos, kinek fő figurans szerep jutott osztály részül, nem különben B. Anna asszony.

Juhász Lajos nem találtatott mert mint feunnebb kimutatam ily nevü pénzügyi felvigyázó az időtájt a magyar állami szolgálatában nem létezett, mert még 1874. évben meghalt.

A vizsgálatnál Bodogh Lajos kijelentette, hogy ő ellenem mit sem tud s hogy ő a becsület-bíróság előtt csak hallomás után beszélt, B. Anna asszony pedig egyenesen mint jótevőjét áldott, kijelentvén, hogy mindenét nekem köszönheti s ellenem jónál egyebet nem bizonyíthat, s neki ékszerei nem voltak tehát azt nekem nem adhatta.

A vizsgálat eredményéhez képest, őt nagy hünön van nevezetesen: 1869-ben felsögsértést követtem el, 1873-ba egy feslett életü nővel törvénytelen viszonyt folytattam, merészelttem egy osztrák katonatisztet provocálni (fegyelmi bíróság úgy látszik kihívásom nem találta rendőrileg jelenezett kém provocációnak mint a becsület bíróság) hogy verekedésekben részt vettem, végül, hogy a hírlapok a közvélemény előtt annyira compromittáltak.

Az utóbbi nem az én vétkem, hanem a jó akaratú embereké, az előbbieket pedig egy gyermekkor mindenkinél otthonos botlásai miknek történeti ideje ezelőtt 10 - 12 évre esik. (eltekintve a provocációt a minék megtételére ma is készen állanék.) Hát illő, hát jogos és méltányos a férfit rég elieledett gyermekkori gyermekes könnyelműségeiért elítélni őt a legiszonyabb büntetéssel sújtani (bocsánat nem hivatal vesztést értem mely-

hez csak is anyám kérelmének aczéllánczai fűztek) minden emberiesen és nemesebben érző ember tazadó¹az fog felelni és és pedig annyival is inkább. *mert hiszem fennebb e vádak alól is tiszláztam magam* s csupán a felségsértés vádja terhelhet de a melyért midőn a törvényszerű büntetésemet kiállottam, megengedi e a tisztesség, meg-e a jog és törvény, hogy azért ujfolag büntethessem? Igen! meg az emberi vadság és lelket lenség, de semmi más.

A fegyelmi bíróság határozatában csak egyetlen észszerű indok van, mely némi tekintetben annak indokanl szolgálhat t. i. az elkövetett felségsértéértés — mert, hogy verekedésben részt vettem: no ugyan ebből indokot rendszeres logikai gondalkozás mellett a rosz akarat sem kovácsolhat, mert legyen elég annyi, hogy hiszem ha megtámadtatom még annyi bátort ság van bennem, hogy le nem térpedelek, hanem iparkodom magam megvédeni a mihez okvetlen szükséges, hogy verekedésben részt vegyek, mit nekem a törvény is megenged. Igen jól tudjuk, hogy megtámadtatásoknak még koronásfők is kitevék (a kik pedig ugyancsak őriztettnek) — és e leghitványabb állattól sem tagadta meg a természet jog, hogy szabad legyen öüvédelmére kellnie, csupán az én fegyelmi és becsület-bíróságom vonta meg tőlem, mint érzeki eszes lénytől ez irányb ani jogosultságomat.

Hogy pedig egy kétes multú nővel viszonyt folytattam, ennek ethicai szempontból dicsőítést igényelhetnek. Én e nővel viszonyt folytattam, mert észre vettem benne egy nemesebb lélek salak alá takart zománczát. mit felszinve kivántam hozni mely törekvésem fényesen sikerült mert e nő ma egy tisztességes polgári család törzsének egyik tiszteletreméltó fele kit ki sem bánthat a nélkül, hogy arczátlaságot ne kövessen el.

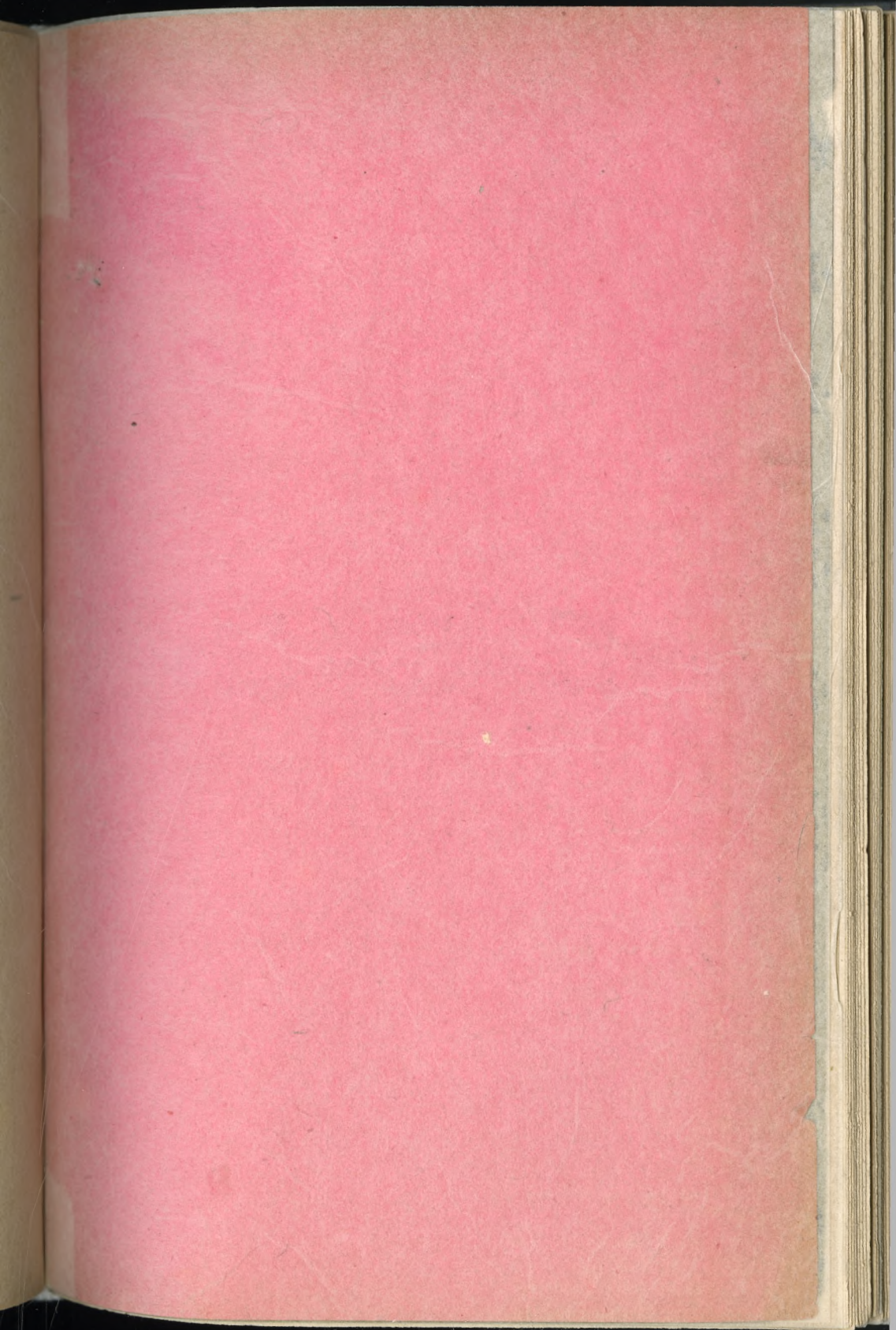
Az ítélet azon indokához, hogy párbajt merészelttem provocalni commentár nem kell valamint ahoz sem, hogy a hirlapok ellenem irtak.

Z á r s z ó.

Nem kétlem, többen lesznek jelen röpirat olvasói közzül kik elég igazságosak lesznek belátni, hogy a legnagyobb düntetést mi a társadalmi életben alakot nyert, igazságtalanul kell elszenvednem. Sokan lesznek kik elismerendik ós átlátják, hogy azok kik ügyem elintézését kezükbe vették nem cselekedtek férfiasan nem okosan nem mertek mellém állani az egyszerű concipista mellé akkor, a midőn a nagy urak mellé is állhattak s nem, hogy jó akartukat észletem volna de sőt a legcsekélybebo kérdésnél is határtalan intolerantiával kele találkoznom,

Igy estem a fiscalis igazság és honvéd századosi ambitió áldozatául, mi tekintetben főleg ügyem bukása miatt zokogok, nem kívánom, hogy az Isten fizesse ezt vissza a dolgok intéző-

jének a ki ha eljönne az idő: sarkanytus csizmája és pretzenheimi pipája daczára messze fog az igazak után állani, végül panaszomat fejezem ki ismerőseim és barátaim irányában a kik jól tudták, milyönzetlenül és fáradhatlanul, mely küzdelmek mellett törtem a czél után, hogy megboszszulója legyek nemzetem becsület sérelmének, a kik továbbá jól ismertek és tudták mit tartsanak azon vádakról, melyeket a rágalom ellenem felhozott is nem akadt csak egy is ki nyíltan segélyemre mert volna jönni — másrészt azonban köszöröm azok részvétét kik bukásom fájdalmaint enyhíteni igyekeztek.

BUDAPEST, 1881.
Nyomatott Neuer Márknál.

